

Workshop participatie in wijkplanning: is een breder bereik mogelijk?

Stadscongres 'de stad in de wijk' 29 september, Antwerpen

Inhoudstafel

Inhoud

1. Centrale stellingen over participatie
2. Case: park Spoor Noord Antwerpen
3. Debat

Uitgangspunt

- Participatie op wijkniveau kan de participatie rijker maken
- Wijk als hefboom voor participatieverrijking, -verdieping, -verbreding

1. Centrale stellingen over participatie

1. Kwaliteitslabel voor participatie
2. Participatie gaat over betrokkenheid
3. Uitvoeringsparticipatie
4. Rol van ambtenaren, experts
5. Procesmanagement: ook management van participatie

Kwaliteitslabel

1. Kwaliteitslabel voor participatie

- Ruimte voor echte dialoog, beleidsverrijking?
- Legitiem proces: open proces tussen experts, politici, ambtenaren en bewoners
- Participatie zien als output, niet alleen als input

Betrokkenheid

2. Participatie gaat over betrokkenheid

- Meer dan reageren op plannen
 - Het 'doen' als praktijk van participatie
 - Belang van toe-eigening
 - Als bestuur hieraan kansen geven
- vertrouwen, meer dan 'omgaan met' burgerinitiatief

Uitvoeringsparticipatie

3. Participatie tijdens de fase van beleidsuitvoering

- Van ontwerp tot realisatie verstrekt hele periode
- In die fase gebeurt nog veel 'politiek', moeten nog veel keuzes gemaakt worden
- Hier kan burger project toe-eigenen, activiteiten opzetten of zelf onderhouden

Rol van actoren

4. Rol van ambtenaren, experten

Zij maken zelf bepaalde beleidskeuzes

Participatieproces

5. Aanpak van het participatieproces

- Het proces van participatie vraagt een professionele aanpak (participatiemanagement)
- Inzet, middelen moeten een deel van het proces worden
- Maatwerk

Toepassing? Case park Spoor Noord Antwerpen

Case: park Spoor Noord Antwerpen

- Stadsvernieuwingsproject als hefboom voor participatie
- Verlaten industriegebied (eigendom NMBS) wig tussen drie 'kansarme' woonwijken Dam, Seefhoek, Stuivenberg
- Stadsinitiatief
 - Begin '90: leeft bij buurt en professionelen
 - 1999: bewonersenquête toonde behoefte aan groen
 - 2000: opportuniteit (financiële middelen en nieuwe bestemming in gewestplan)

Case: park Spoor Noord Antwerpen

Planproces

Korte visievorming- (1 jaar) en lange uitvoeringsfase (8 jaar)

- 2000-2001: beslissing van stadsbestuur en mandaat voor plangroep Spoor Noord
- 2001-2002: visievorming- en haalbaarheidsfase
Afstemming tussen betrokken partijen, ook bewoners
- 2002-2005: planfase
- 2005-2009: uitvoeringsfase

Case: park Spoor Noord Antwerpen

1. Kwaliteitslabel voor participatie?

Ja, want:

- Keuze van 'open' ontwerp
- Betrokken vanaf visievorming
 - 3 werkgroepen rond groen, parallel: 3 interne denkdagen met bestuur
- Volgehouden participatie
 - Terugkoppeling 'Trek-je-plan-dag', activiteiten van beleving
- Sprake van een groeiproces tussen verschillende actoren

Uitdaging: evaluatie van het project is ook participatie

Case: park Spoor Noord Antwerpen

2. Participatie gaat over betrokkenheid

- Het 'doen' als praktijk van participatie

Wervend Programma Spoor Noord werkt op de beleving van de omwonenden tav. het projectgebied

→ wandelingen, videodocumentaire, parkloopwedstrijd, ...

Case: park Spoor Noord Antwerpen

3. Participatie tijdens de fase van beleidsuitvoering

- Tijdens planfase (2002-2005): videodocumentaire, fotoproject, presentatie boek op boot in de dokken, event 'Park in zicht'
- Tijdens werken (2005-2008): wandeltocht rond sanering, tijdelijke speeltuin, event 'Focus op het noord'
- Opening park (vanaf 2008): openingsfeest
- Beheerplan spoor noord laat ruimte voor participatie (onderhoud, toezicht, sociaal beheer)

Case: park Spoor Noord Antwerpen

4. Rol van ambtenaren, experts

- Aanwezig op workshops met bewoners
- Beïnvloeden, kunnen keuze 'sturen'

Hoe gelijke rol aan ieder toekennen? Is dit nodig? Kan dit?

Case: park Spoor Noord Antwerpen

5. Procesmanagement

- Stad voert regie (consensusnota als basis)
- Planproces: de plangroep spoor noord
- Communicatieproces: veeleer spontaan
 - Communicatie en participatie vanuit 3 diensten: communicatie stadsontwikkeling, wervend programma, stedelijk wijkoverleg
 - Overleg tussen 3 'communicatie'diensten gebeurde spontaan en steeds meer geïntegreerd → 'Park in zicht' 2003

Case: park Spoor Noord Antwerpen

- Communicatie vanuit 3 diensten op 3 sporen

	Communicatie Stadsontwikkeling	Stedelijk wijkoverleg	Wervend Programma (Sociale Zaken)
	Informatie	Inspraak en participatie	Beleving
Doelgroep	Bewoners en toekomstige gebruikers	Bewoners en toekomstige gebruikers	Bewoners en toekomstige gebruikers
Kanalen	Nieuwsbrief, website, stadskrant	Workshop, praatcafé, debatavond, maquette	Socio-culturele activiteiten op het terrein

Debat

- *Bent u het eens met de stellingen?*
 1. Kwaliteitslabel voor participatie
 2. Participatie gaat over betrokkenheid
 3. Uitvoeringsparticipatie
 4. Rol van ambtenaren, experts
 5. Participatiemanagement
- *Betrokkenheid via belevingsmethodieken: bereiken we zo meer mensen? Zijn er gelijkaardige ervaringen?*
- *Participatie vraagt een professionele aanpak. Hiervoor dienen extra mensen en middelen te worden voorzien?*
- *Waar ziet u kansen, eventuele knelpunten voor uw beleid en organisatie?*